Analyysi

Autoteollisuuden merkitys EU-maissa

Kansainvälinen talous | 21.03.2016

Autoteollisuuden vaikutus bruttokansantuotteeseen ja työllisyyteen on EU:ssa suurin Saksassa ja joissain itäisen Keski-Euroopan maissa. Näissä maissa autoteollisuuteen kohdistuvalla sokilla voi olla tuntuvia vaikutuksia kansantalouden kannalta. Autoteollisuuden osuus EU:n tavaranviennistä on noin 10 %.

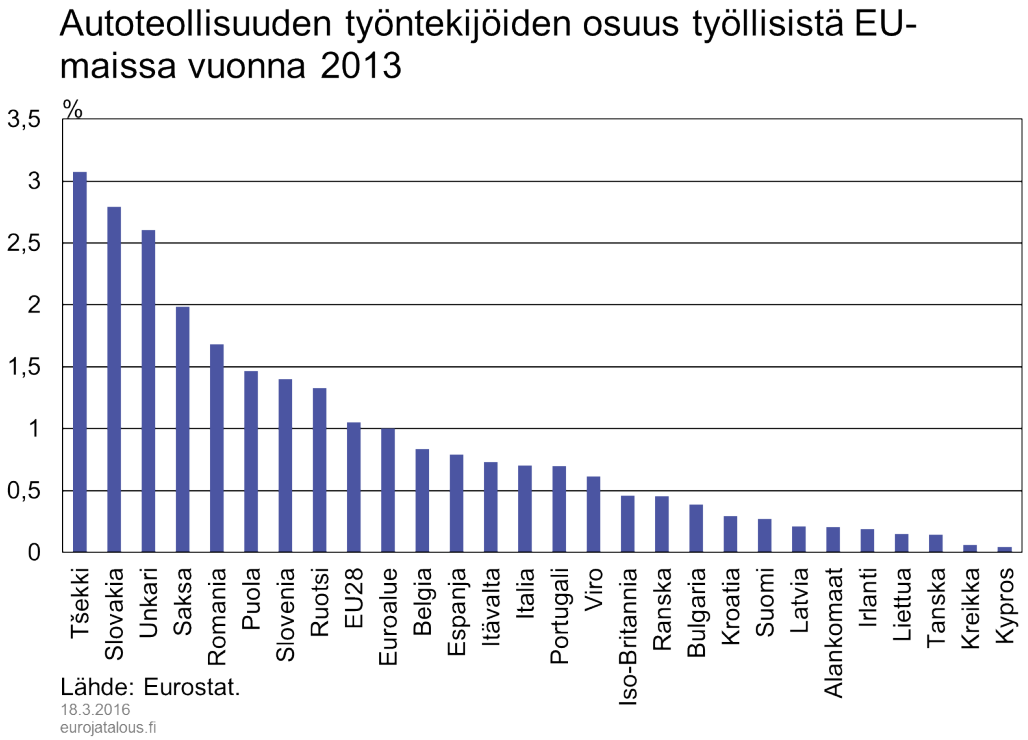

Autoteollisuus merkittävintä Saksan ja itäisen Keski-Euroopan talouksille

Autoteollisuuden osuus bruttoarvonlisästä oli vuonna 2013[1] EU-maissa suurin Tšekissä, Saksassa, Unkarissa ja Slovakiassa, joissa se vaihtelee 4 prosentin molemmin puolin (kuvio 1). Tämä osuus on yli kaksinkertainen EU-maiden ja euroalueen keskiarvoon (noin 1,5 %) verrattuna.

Vaikka autoteollisuudella on esimerkiksi Tšekissä pitkät perinteet, autoteollisuuden nykyinen merkitys itäisen Keski-Euroopan maissa on ulkomaisten – erityisesti saksalaisten – autonvalmistajien investointien ansiota. Toisaalta perinteikkäissä autoteollisuusmaissa Ranskassa ja Italiassa autoteollisuuden osuus bruttoarvonlisästä on suhteellisen pieni: Ranskassa vain noin 0,5 % ja Italiassa noin 0,7 %. Espanjassa osuus on lähes prosentin, mihin itäisen Keski-Euroopan maiden tapaan ovat myötävaikuttaneet erityisesti saksalaisten investoinnit.

Kuvio 1.

Esitetyt tiedot (kuvio 1) todennäköisesti jonkin verran aliarvioivat autoteollisuuden osuutta bruttoarvonlisästä, koska ne eivät kata kaikkia autoteollisuuden panoksia, kuten esimerkiksi renkaita. Lisäksi autoteollisuuden kokonaisvaikutukset BKT:hen ovat sen bruttoarvonlisäosuutta suuremmat ns. kerroinvaikutuksen vuoksi. Tämä tarkoittaa sitä, että autoteollisuuden työntekijöilleen ja omistajilleen tuottamat palkka- ja pääomatulot luovat uutta kysyntää kotimaisille tavaroille ja palveluille, joiden tuottamisesta syntyneet tulot puolestaan luovat edelleen uutta kysyntää jne. Tätä vaikutusta ei tässä tarkastelussa ole arvioitu.

Autoteollisuus työllistää EU-maissa

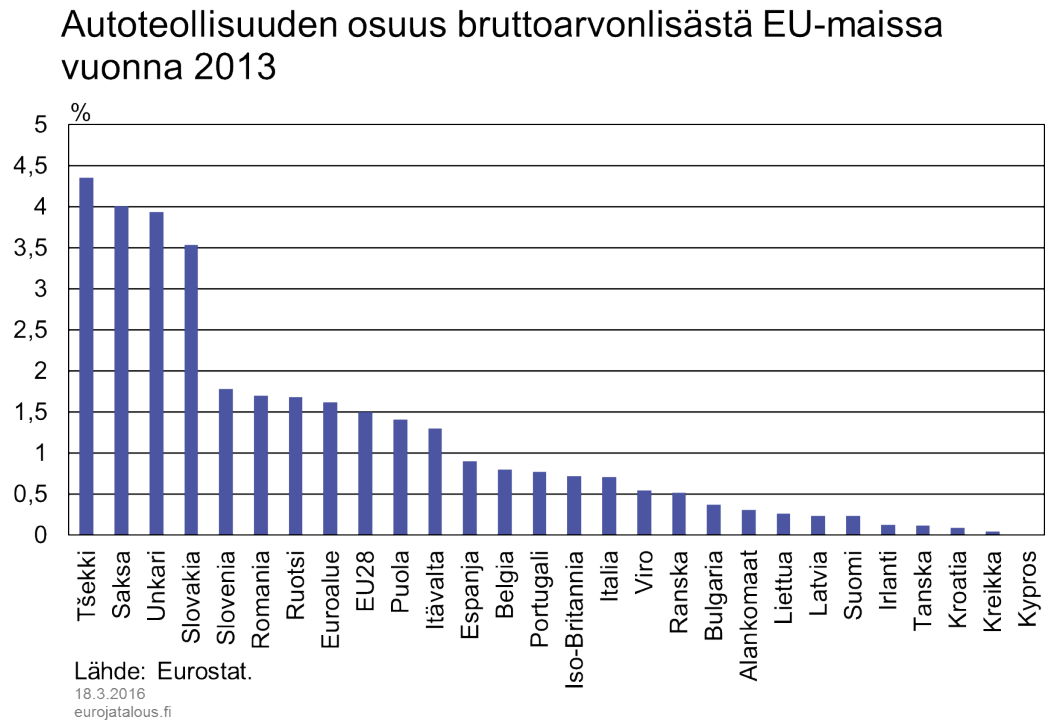
Kun tarkastellaan EU-maissa autoteollisuuden työntekijöiden osuutta kaikista työllisistä vuonna 2013, havaitaan teollisuudenalan merkittävyys myös työllistäjänä (kuvio 2). Autoteollisuuden työntekijöiden osuus koko EU-alueen työllisistä on runsaat 1 %, mikä merkitsee vajaata 2,4

miljoonaa työntekijää. Euroalueella autoteollisuuden työntekijöiden osuus kaikista työllisistä on suurin piirtein sama kuin koko EU-alueellakin.

Autoteollisuuden työntekijöiden osuus työllisistä on suurin Tšekissä (runsas 3 %), seuraavina ovat Slovakia, Unkari ja Saksa. Autoteollisuuden osuus työllisistä on pienempi kuin sen osuus bruttoarvonlisästä, koska se on pitkälti automatisoitua, jolloin työvoimaa tarvitaan suhteellisesti vähemmän kuin monella muulla alalla.

Tuottavuuden kasvu edellyttää panostusta tutkimukseen ja kehitykseen. Autoteollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot olivat vuonna 2014 noin 40 mrd. euroa, mikä vastaa suunnilleen neljännestä kaikista EU:n teollisuusyritysten tutkimus- ja kehittämismenoista.[2]

Kuvio 2.

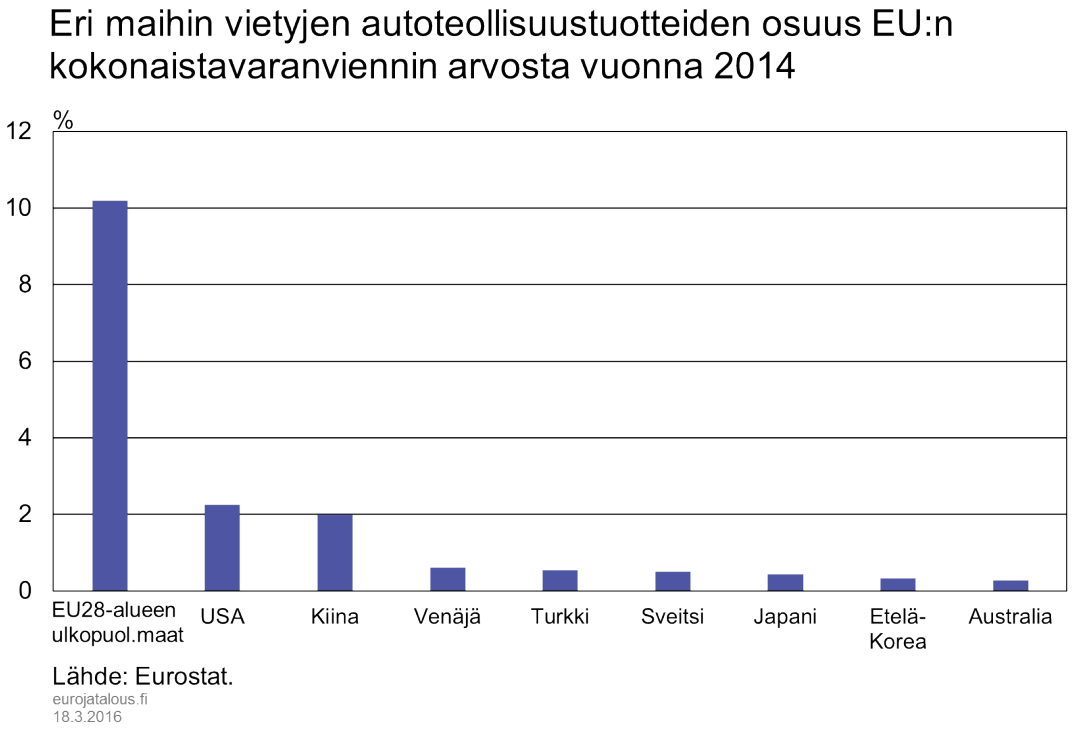
Autoteollisuuden osuus noin 10 % EU:n tavaranviennistä

Noin 30 % EU:n autoteollisuuden tuotannosta meni vuonna 2014 vientiin.[3] Kun tarkastellaan eri maihin vietyjen autoteollisuustuotteiden osuutta EU:n kokonaistavaranviennin arvosta vuonna 2014, havaitaan, että autoteollisuuden osuus EU-alueen ulkopuolelle suuntautuvasta viennistä on runsas 10 % (kuvio 3). Yhdysvallat on EU:n autoteollisuuden tärkein yksittäinen vientimaa. Noin 22 % autoteollisuuden viennistä EU-alueen ulkopuolelle suuntautuu Yhdysvaltoihin. Toiseksi tärkein vientimaa on Kiina, jonka osuus on vajaa viidennes. Koska Yhdysvaltain ja Kiinan osuudet

ovat näin huomattavat, EU:n autoteollisuus muodostaa yhden kanavan, jota pitkin näistä maista peräisin olevat kysyntäsokit välittyvät EU-alueelle. Muita tärkeitä vientimaita ovat Venäjä, Turkki, Sveitsi ja Japani.

Viennin lisäksi eurooppalaisilla autonvalmistajilla on merkittävää tuotantoa EU-alueen ulkopuolella. Vastaavasti Euroopassa on ulkomaisten – etenkin japanilaisten – autonvalmistajien tuotantoa.

Kuvio 3.

Kaiken kaikkiaan autoteollisuudella on merkitystä EU-maissa. Koska teollisuudenala on tärkein Saksalle ja joillekin itäisen Keski-Euroopan maille, autoteollisuuteen kohdistuvalla sokilla voi olla tuntuvia vaikutuksia niiden kansantalouksiin. Näistä maista lähinnä Saksaan kohdistuvat vaikutukset olisivat merkittäviä koko EU-alueen kannalta. Autoteollisuuden osuus bruttoarvonlisästä Saksassa on silti selvästi pienempi kuin esimerkiksi rahoituspalveluiden osuus Isossa-Britanniassa (vajaa 7 % vuonna 2013).[4]

Viitteet

1. Uusin kattava tieto teollisuudenalan tarkkuudella. ↑
2. Euroopan komissio (2015) The 2015 EU Industrial R&D Investment Scoreboard. JRC/DG RTD. ↑

3. Eurostat Europroms. ↑
4. ONS (2014) An International Perspective on the UK - Gross Domestic Product. ONS:n esittämä luku perustuu OECD:n tietoihin. ↑

Asiasanat

autoteollisuus, bruttoarvonlisä, työllisyys, vienti